

EGY OLVASÓNK ÍRJA

ÚJ ELJÁRÁS A XEROX PORKÉP RÖGZÍTÉSÉRE

Ismeretes, hogy a lengyel gyártmányú Pyloris gép mellett is - ahogyan a más gyártmányú xerox rendszerű gépek esetében is - a papírra átvitt porképet triklóretilén gőzben kell rögzíteni, a gyár eredeti előírása szerint.

E vegyszer gőze ártalmas az egészségre, határértékét 50 mg/m^3 -ban jelöli meg a munkavédelmi szabályzat táblázata. Ha a levegőben ezen az értéken felül mutatja ki a rendszeresen végrehajtott KÖJÁLL-ellenőrzés, már azzal is számolni kell, hogy esetleg bizonyos időre eltöltje a vele dolgozót, ami vagy a munka folyamatosságának megszakadását jelenti, vagy tartalékmunkaerőt kell készítenie helyezni. Természetesen egyik sem jó megoldás, hiszen mindkét megoldás egy se-reg más téren is jelentkező problémát teremt /határidő-elhúzás, bérprobléma, munkatorlódás stb./.

A nagyértékű gép jó hatásfoku kihasználása, de ugyanakkor a vele dolgozók egészségvédelme a triklóretilén rögzítési eljárásnál jobbat követelt. A probléma ez év tavaszán oldódott meg. Olyan eljárást dolgoztam ki, amely minden eddiginél jobban alkalmas arra, hogy jól rögzítsen, emellett az egészségre se legyen káros. Sőt ezeken túlmenően még gyorsabb is, ami a folyamatos munkánál feltétlenül előny.

Az eljárásnak még az is igen nagy előnye, hogy a hozzávaló anyagok könnyebben és olcsóbban szerezhetőek be, mint a triklóretilén.

Az eljárás kidolgozásához a gondolatot a grafikusok befejező művelete adta, melynek során a művészek a szén és pasztellképeket vékonyan befújják, ami után a kép nem mázolódik el.

Most már csak azt az anyagot kellett megtalálni, amely a xerox-porképek rögzítésére a leginkább alkalmas.

A gyanták - bár sok tulajdonságukban megegyeznek, apróbbakban meg különböznek - általában mind alkalmasak arra, hogy megfelelő oldószerben oldva és higitva igen vékony lakkfilmet borítsanak a porképre.

Legjobbnak talán a dammárgyanta bizonyult terpentinben oldva és lakkbenzinnel higitva, azonban a későbbi kísérletek elvezettek egy praktikusabb megoldáshoz. Ez a gyanta a háztartási boltokban ipari gyanta néven ismeretes, és nagyon olcsón vásárolható.

A rögzítőszer elkészítése rendkívül egyszerű, 5 dkg gyantát oldunk kb. negyedliter terpentinben /megfelel a háztartási terpentint is/, majd teljes oldódás után ugyanannyi lakkbenzinnel higitjuk. Az így nyert lakkzó oldatot a német gyártmányú kézi-porlasztó készülék-

be töltjük. A porképre vigyázva fujjuk, úgy, hogy az oldat finoman porlasztva kerüljön a képre, lehetőleg ne maradjon lakkoldatos folt, mert bár elpárolog a legnagyobb része, maradhat utána kevés ragadós gyanta. Az így rögzített porképről legkésőbb 5-6 perc alatt elpárolog a lakkbenzin-terpentin oldat, s csak az igen vékony lakkfilm marad rajta. Ez alatt tartós a kép, nem torzul, de nem is halványul el.

Az így nyert kép - ezt az eddigi tapasztalatunk fényesen beigazolta - semmivel sem ad rosszabb minőségűt, mint amelyet a triklóretilénés rögzítéssel kapunk, ráadásul kiküszöböli a "tri" végzetes megszokást előidéző hatását, egyéb egészségkárosító hatásáról nem is beszélve. Mindezek mellett - gyors munka esetén - nem kell várni a gőzölögtető szekrény megürülésére, tehát gyorsabb a rögzítés, mert 8-10 db-ot összegyűjtve is lehet lefujni.

Az eddigieket összefoglalva, az új eljárás a Nehézipari Műszaki Egyetem Központi Könyvtárának másolási munkáját nagyon segítette, legfőképpen pedig lehetővé tette, hogy a nagyértékű gép egészségkiemelő módon végezze fontos munkáját.

KUCHTA GYULA
NME Központi Könyvtára
Miskolc